

НАУКОВИ ЗАПИСКИ
МАТЕМАТИЧКОГ ИНСТИТУТА САНКТО ПЕТЕРБУРГА

НАУКОВИ ЗАПИСКИ

Том I

МАТЕМАТИЧКО ИНСТИТУТ САНКТО ПЕТЕРБУРГА

1880 - 1881

57
н 53

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том I

25453

ВИДАВНИЦТВО АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
КИЇВ — 1951

БІБЛІОТЕКА
Природознавчого Музею
АН-УРСР

*Друкуються за постановою Редакційно-видавничої ради
Академії наук Української РСР*

*Присвячується
п'ятнадцятиріччю з дня смерті
Івана Володимировича Мічуріна*

Відповідальний редактор канд. біол. наук *Г. В. Козій*, секретар редколегії
К. А. Татаринів, члени редакційної колегії: д-р біол. наук *А. С. Лазаренко*
(відділ ботаніки), д-р геол.-мін. наук *В. Г. Ткачук*, канд. геол.-мін.
наук *С. І. Пастернак* (відділ геології) і канд. біол. наук *П. П. Балабай*
(відділ зоології).

ЗООЛОГІЯ

**ЗНАХІДКА ДОВГОВУХОЇ НІЧНИЦІ
(*MYOTIS BECHSTEINII* KÜHL) НА ЛЬВІВЩИНІ**

К. А. Татаринів

Фауна рукокрилих (*Ordo Chiroptera*) України і зокрема західної частини республіки до останнього часу мало вивчена.

Зведення О. Мигуліна [4] дає деяке уявлення про фауну рукокрилих УРСР, але вже застаріло і вимагає критичного перегляду. Крім того, описуючи географічне поширення українських видів летючих мишей, він не завжди використовує власний фактичний матеріал, а посилається, наприклад, на давні знахідки О. Браунера [3].

Відомості про фауну рукокрилих західних областей УРСР надзвичайно скудні.

Особливо обмежені і недостатні дані, опубліковані в фауністичній літературі, про такі мало поширені види, як довговуха нічниця, або нічниця Бехштейна (*Myotis bechsteinii* Kuhl).

Вперше довговуху нічницю знайшов О. Браунер [3] в Кам'янському р-ні, Молдавської РСР. Після нього на території УРСР цей вид рукокрилих виявити нікому не вдалося. Не знайшов довговухої нічниці і В. Абеленцев [1], який два роки спеціально займався питанням географічного поширення і екології летючих мишей в Закарпатті.

Про існування довговухої нічниці на території Польщі зазначається у працях Незабітовського [8], Коціана [7], Скуратовича [9] та інших авторів, хоч в зоологічних колекціях цей вид рукокрилих майже не представлений; тому такі дані можуть викликати сумнів. Про знаходження цієї рідкісної летючої миші на Львівщині в літературі відомостей немає. До цього часу не було довговухої нічниці і в колекціях Львівського наукового природознавчого музею АН УРСР та зоомузеї Львівського державного університету ім. Ів. Франка.

У зв'язку з цим знахідка довговухої нічниці в околицях м. Львова набуває певного інтересу і заслуговує уваги.

Перший раз довговуха нічниця була знайдена нами 8. XII 1949 р. в Медових печерах, розташованих на східній околиці міста. Другий раз — 6. I 1950 р. ця нічниця була здобута нами

там же. В обох випадках знайдені довговухі нічниці висіли поодиноці під склепінням печери на висоті 4,5—5,5 м і виявились дорослими самцями.

Розміри здобутих нами довговухих нічниць такі:

	мм
Довжина тулуба і голови (L)	47,0—46,8
„ хвоста (Ca)	40,0—39,9
„ задньої стопи (Pl)	9,7
„ вуха (Au)	24,8—24,6
Ширина вуха	14
Довжина козелка	11,5
Передпліччя (R)	41,0—40,7
Загальна довжина черепа (C)	17,9
Кондилобазальна довж. черепа (Cb)	16,0
Вилична ширина (Z)	9,9
Міжочна ширина (Io)	4,1
Довжина верхнього ряду зубів (Ld)	6,9

Вага довговухих нічниць дорівнювала 7,4—7,1 г. Забарвлення в основному відповідає опису, поданому С. Огневим [5], але колір їх спини більш інтенсивний — темносіруватополовий; нижня частина тіла — білувата з легким сіруватокремовим відтінком. На внутрішній поверхні вуха знаходилось по дев'ять чітко виявлених поперечних рисок. Козелок — видовженої форми, кінець його трошки серповидно зігнутий назад. Хвіст виступає за межі міжстегнкової перетинки на 3,5 мм.

Життя довговухої нічниці мало відоме.

С. Огнєв [5], Н. Бобринський [2], Р. Гольдгамерівна [6], В. Скуратович [9] зазначають, що влітку нічниця вдень перебувають в дуплах дерев, а в Люблінській губернії [2] їх знаходили взимку в льохах і підземних ходах.

Наші знахідки довговухих нічниць, або нічниць Бехштейна, взимку 1949—1950 рр. вказують на те, що цей вид рукокрилих в умовах Львівської області Української РСР являється осідлим і використовує природні печери для зимівлі, причепившись подібно до великих нічниць (*Myotis myotis* Bergk.) до склепіння печери, займаючи положення головою вниз.

Отже, знаходження *Myotis bechsteinii* Kuhl в околицях Львова вказує: а) на наявність цього виду рукокрилих у Львівській області; б) на зимівлю довговухих нічниць на території цієї області, а, значить, і на їх осідлість в цій місцевості.

Таким чином, наша знахідка збагачує відомості про поширення цього рідкісного для території Української РСР виду летючої миші.

ЛИТЕРАТУРА

1. Абеленцев В. И., Фауна, экология и хозяйственное значение рукокрылых Закарпатской области, Автореферат на соискание учен. степени канд. биол. наук, Ин-т зоологии АН УССР, Киев, 1949.
2. Бобринский Н. А., Кузнецов Б. А., Кузякин А. П., Определитель млекопитающих СССР, Москва, 1944.
3. Браунер А. А., О летучих мышах Бессарабии и Подолии, Труды Бессар. Об-ва испыт. природы, т. II, вып. 1, 1910.
4. Мигулин О. О., Звірі УРСР, Київ, 1938.
5. Огнев С. И., Звери восточной Европы и северной Азии, т. I, Москва, 1928.
6. Goldhamerówna Róża, Klucz do oznaczania zwierząt krajowych, Nietoperze, Chiroptera, Kosmos, 1903.
7. Косчан А., Zapiski o ssakach tatrzańskich Spr. Kom. Fiz. Tow. Nauk., Kraków, I, 1867.
8. Niezabitowski Edward, Klucz do oznaczania zwierząt ssących Polski, Kraków, 1933.
9. Skuratowicz Wacław, Materiały do fauny nietoperzy Ordynacji Zamoyskich. Fragmenta faunistica Musei Zoologici Polonica, t. IV, Nr. 13, Warszawa, 1939.

НАХОДКА ДЛИННОУХОЙ НОЧНИЦЫ (*MYOTIS BECHSTEINII* KÜHL) НА ЛЬВОВЩИНЕ

К. А. Татаринов

Резюме

Фауна рукокрылых (*Chiroptera*) Украинской ССР вообще, а западной части республики в частности, до последнего времени остается мало изученной.

Указание А. Мигулина [4] дает некоторое представление о видовом составе рукокрылых на Украине, но уже устарело и требует значительных дополнений и критических замечаний.

Чрезвычайно мало опубликованных материалов о фауне летучих мышей, распространенных в западных районах УССР.

Данные о распространении на территории нашего Союза таких редкостных видов рукокрылых, как длинноухая ночница, или ночница Бехштейна (*Myotis bechsteinii* Kühn) почти отсутствуют.

Поэтому находки этой ночницы на территории Львовской области Украинской ССР представляют значительный зоогеографический интерес.

Длинноухая ночница впервые была нами найдена 8. XII 1949 г. в Медовых пещерах, расположенных на восточной окраине г. Львова. Второй раз эта летучая мышь была обнаружена в тех же местах 6. I 1950 г.

В обоих случаях обнаруженные длинноухие ночницы оказались взрослыми самцами и находились под высокими сводами пещеры.

Наши находки длинноухих ночниц зимой 1949—1950 гг. указывают на следующее:

1. Этот вид ночниц в настоящее время распространен на территории Львовской области УССР.

2. Длинноухая ночница является зимующим, а значит и оседлым видом рукокрылых на Львовщине.

ЗМІСТ

Передмова	5
Ботаніка	
Г. В. Козій, Модрина польська у східних Карпатах	7
В. Г. Хржановський, До критичного аналізу видів підсекції <i>Rubiginosae</i> (рід <i>Rosa</i>)	17
К. А. Малиновський, В. М., Мельничук, Про нове місцезна- ходження осоки наскельної в східних Карпатах	37
А. С. Лазаренко, Мохова рослинність вогких гранітних скель р. Тясмина	40
М. П. Слободян, Матеріали до бріофлори Мармароських Карпат . .	50
М. П. Слободян, До бріогеографії західного Поділля, Опілля і Покуття	66
В. М. Мельничук, Матеріали до визначення рН у листяних мохів . .	91
Р. А. Бейліс-Вирова, Про деякі схожі риси в розвитку зародків пшениці й жита	114
Зоологія	
В. О. Захваткін, Паразити риб водойм Закарпатської області	119
В. О. Захваткін, О. П. Кулаківська, Паразити риб верхів'я Дністра	150
О. П. Кулаківська, До паразитофауни форелі і харіуса деяких річок Закарпаття	156
В. І. Здун, Фауна личинкових стадій трематод в молюсках Закарпаття	167
К. А. Татаринів, Про нові місця знаходження темної полівки і полівки- економки на Україні	190
К. А. Татаринів, Знахідка довговухої нічниці на Львівщині	198
Ф. І. Страутман, До харчування птахів на виноградниках Закарпат- ської області	202